

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, dnia 26 października 2023 r.

PN.III.4131.2.4.2023

**Pani
Danuta Wróbel
Przewodnicząca Rady Powiatu
Kędzierzyńsko-Kozielskiego
ul. Pi. Wolności 13
47-220 Kędzierzyn-Koźle**

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 79 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 oraz z 2023 r. poz. 572)

stwierdzam

nieważność uchwały Nr LIX/508/2023 Rady Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego z dnia 26 września 2023 r. w sprawie przyjęcia "Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego" – z powodu istotnego naruszenia prawa.

Uzasadnienie

W dniu 26 września 2023 r. Rada Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego, powołując się na art. 4 ust. 1 pkt 1, art. 12 pkt 10a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526, z 2023 r. poz. 572), art. 90t ust. 1 pkt 2 oraz ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z 2023 r. poz. 1234), w związku z art. 72 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1400) podjęła uchwałę nr LIX/508/2023 w sprawie przyjęcia "Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego".

Uchwałę doręczono organowi nadzoru w dniu 29 września 2023 r.

Zgodnie z art. 90t ust.1 ustawy o systemie oświaty jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy: 1) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży; 2) wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Z normą prawną wynikającą z art. 90t ust. 1 ustawy o systemie oświaty w bezpośrednim związku pozostaje przepis art. 90t ust. 4 tej ustawy, który stanowi, iż w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze. Mając na uwadze łączne brzmienie ww. przepisów, należy podkreślić, iż ustawodawca wprost wymaga ściśle określonej kolejności działań uchwałodawczych podejmowanych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego w kontekście realizacji kompetencji wynikających z art. 90t ustawy o systemie oświaty. Wykładnia literalna przepisu art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty nie pozostawia bowiem żadnych wątpliwości, iż w pierwszej kolejności jednostki samorządu terytorialnego zobowiązane są do uchwalenia programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, a następnie celem jego realizacji, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje uchwałę dotyczącą warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, formy i zakresu tej pomocy oraz trybu postępowania w tych sprawach.

Charakter uprzedni uchwały programowej oraz jej odrębny byt prawny potwierdza jednoznacznie użyty przez ustawodawcę w ww. przepisie zwrot "w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1". Powyższe twierdzenie wynika również z licznego orzecznictwa sądów administracyjnych (por. wyrok NSA z dnia 14 marca 2023r., sygn. akt: III OSK 1950/21, wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 4 lutego 2021r., sygn. akt: II SA/Go 734/20, wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 22 czerwca 2021 r., sygn. akt: IV SA/Wr 363/21, wyrok WSA w Olsztynie z dnia 2 lutego 2021r., sygn. akt: II SA/OI 961/20). Należy również zaznaczyć, że uchwała programowa oraz uchwała w sprawie określenia szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, formy i zakresu tej

pomocy oraz trybu postępowania w tych sprawach posiadają odmienne statusy prawne. Uchwała programowa wydawana na podstawie art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty stanowi bowiem akt kierownictwa wewnętrznego, natomiast uchwała w sprawie określenia warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, formy i zakresu tej pomocy oraz trybu postępowania w tych sprawach jest aktem prawa miejscowego.

W toku postępowania wyjaśniającego organ nadzoru pismem z dnia 18 października 2023 r. zwrócił się do Rady Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego z prośbą o informację czy Rada przed podjęciem uchwały nr LIX/508/2023 z dnia 26 września 2023 r. zrealizowała delegację ustawową wynikającą z art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty. W odpowiedzi na zapytanie, Przewodnicząca Rady Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego poinformowała, iż nie zrealizowano uprzednio delegacji ustawowej wynikającej z art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty. Wskazała również, iż uchwała Nr LIX/508/2023 w sprawie przyjęcia "Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego" określała również kryteria wspierania uczniów uzdolnionych.

Mając na uwadze powyższe, konieczne stało się wszczęcie postępowania nadzorczego prowadzącego do stwierdzenia nieważności powyższej uchwały w całości, wobec naruszenia przez Radę Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego art. 90t ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Niniejszy przepis stanowi jednoznacznie, iż lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży ma charakter uprzedni wobec uchwały dotyczącej określenia warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, formy i zakresu tej pomocy oraz trybu postępowania w tych sprawach. Powyższe potwierdza wyrok NSA z dnia 14 marca 2023 r., sygn. akt: III OSK 1950/21 : "Jeżeli bowiem ustawodawca wprost wskazuje na konieczność podjęcia, w przypadku ustalania zasad przyznawania pomocy stypendialnej dla uczniów dwóch odrębnych uchwał: jednej będącej aktem programowym (prawa wewnętrznego) i drugiej będącej aktem wykonawczym (prawa miejscowego) i zarazem określa chronologiczną kolejność ich podejmowania, to połączenie tych regulacji jednym aktem stanowi istotne naruszenie prawa". Pogląd taki jest przyjmowany jednolicie w orzecznictwie sądów administracyjnych (por. np. wyrok NSA z 12 czerwca 2018 r. sygn. akt: I OSK 379/18, wyrok WSA we Wrocławiu z 22 czerwca 2021 r., sygn. akt: IV SA/Wr 363/21, wyrok WSA w Poznaniu z 30 czerwca 2022 r., sygn. akt: IV SA/Po 268/22). Rada Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego określając zatem w przedmiotowej uchwale warunki udzielania pomocy, formy i zakres tej pomocy oraz tryb

postępowania w tych sprawach bez uprzednio uchwalonego odrębną uchwałą programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży postąpiła wbrew brzmieniu art. 90t ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Ponadto, należy zaznaczyć, iż Rada Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w przedmiotowej uchwale w sposób pozbawiony podstaw prawnych jako kryterium przyznawania stypendiów wskazała roczną ocenę z zachowania oraz aktywną postawę społeczną. Wyżej wymienione twierdzenie znajdują podstawę w licznych orzeczeniach sądów administracyjnych. Przykładowo WSA w Poznaniu w wyroku z dnia 18 stycznia 2023 r., sygn. akt: IV SA/Po 914/21 wskazał, że rada gminy nie może wprowadzać żadnych dodatkowych kryteriów, w tym związanych z zaangażowaniem na rzecz szkoły czy też przyczynianiem się do promowania gminy jak i wzrostu aspiracji edukacyjnej i aktywności ucznia. W orzecznictwie sądów administracyjnych kwestionowane jest także uzależnianie przyznawania stypendiów od oceny z zachowania. W wyroku WSA w Olsztynie z dnia 22 lipca 2021 r., sygn. akt: II SA/OI 295/21, zaznaczono, iż: "(...) uzależnienie możliwości uzyskania stypendium za szczególne osiągnięcia w nauce od dodatkowej, całkowicie niezależnej i niezwiązanej z tymi osiągnięciami przesłanki w postaci oceny z zachowania, nie znajduje oparcia w przepisach ustawy o systemie oświaty".

Mając na uwadze powyższe, stwierdzam jak na wstępie.

Na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, w związku z art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 259) niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu za pośrednictwem Wojewody Opolskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewelina Kurzydło
Dyrektor Wydziału
Prawnego i Nadzoru

Prowadzący sprawę: Dominika Walas, Referent prawny, Wydział Prawny i Nadzoru, tel. 77 45 24 549.